

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри психології та соціальної  
роботи

Протокол № 10 від «28» березня 2024 р.

В.о.завідувача кафедри  Л.Я.Галушко

РОЗРОБЛЕНО

заступник голови фахової комісії за  
спеціальністю 053 Психологія

 І.В.Мамчур

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом ЦДУ імені Володимира Винниченка

від «~~22~~» 04 2024 року № 78/1-Уд

Голова приймальної комісії

Ректор

 С. Ю.Соболь



**ПРОГРАМА  
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

**з психології та соціології**

для вступу на навчання

на основі НРК6 та НРК7

для здобуття освітнього ступеня «магістр»

**за спеціальністю 053 «Психологія»**

освітня програма Психологія (практична психологія)

освітня програма Психологія бізнесу та управління

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма складена на підставі Програми предметного тесту з психології та соціології єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра (Наказ Міністерства освіти і науки України від 11 лютого 2022 року №156)

**Фаховий іспит** з психології та соціології – форма фахового іспиту для вступу на основі раніше здобутого освітнього ступеня бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, яка передбачає перевірку здатності вступника до опанування відповідної освітньої програми Психологія (практична психологія) на основі здобутих раніше компетентностей.

**Форма проведення** – письмове опитування у формі тестування.

**Структура екзаменаційної оцінки:**

У ході фахового випробування вступник розв'язує 31 завдання. За кожну правильну відповідь з 1 по 30 тестове завдання нараховується 1 бал. На 31 завдання (творче) нараховується від 1 до 5 балів. Максимальна кількість балів за всі завдання – 35 б. Отримані тестові бали переводяться до шкали 100-200. Мінімальний бал підсумкової оцінки, що дозволяє брати участь у конкурсі – 100 балів.

**Час** підготовки письмової відповіді за змістом усіх питань екзаменаційного білета – 90 хвилин (1 астрономічна година і 30 хвилин)

### УЗАГАЛЬНЕНА СТРУКТУРА ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ

| Найменування розділу                               | Питома вага розділу |
|--|---------------------|
| 1. Основи психології та соціології                 | 14-16%              |
| 2. Історія і теорія психології та соціології       | 14-16%              |
| 3. Методи психології та соціології                 | 19-21%              |
| 4. Прикладні аспекти психології та соціології      | 29-31%              |
| 5. Психологічні та соціологічні виміри суспільства | 19-21%              |

**Когнітивні рівні, необхідні для відповіді на запитання за темою:**

Рівень А. Знання.

Рівень В. Знання, розуміння.

Рівень С. Знання, розуміння, застосування.

Рівень D. Знання, розуміння, застосування та аналіз/синтез/оцінка.

## ДЕТАЛІЗОВАНА СТРУКТУРА ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ

| №           | Найменування розділу/теми та її зміст  | Питома вага, % | Когнітивний рівень |
|-------------|--|----------------|--------------------|
| <b>1</b>    | <b>Розділ 1. Основи психології та соціології</b>   | <b>14-16</b>   |                    |
| <b>1.1</b>  | <b>Психологія та соціологія у структурі сучасних наук.</b>   |                |                    |
| 1.1.1       | Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології.  | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.1.2       | Об'єкт, предмет соціології. Суспільство як об'єкт соціології. Соціальна взаємодія як предмет соціології.   | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.1.3       | Функції соціології: теоретико-пізнавальні, практично-політичні.  | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.1.4       | Трансформація уявлень про предмет психології. Історичне формування предмета психології: від вчення про душу до науки про психіку.  | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.1.5       | Трансформація уявлень про предмет соціології: від вивчення суспільства в людині до дослідження людини в суспільстві.   | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.1.6       | Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.  | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.1.7       | Рівні соціологічного знання: загальносоціологічні теорії (макросоціологія та мікросоціологія), спеціальні та галузеві соціологічні теорії (теорії середнього рівня), знання, здобуте за допомогою емпіричних досліджень. | 0,8-1,2        | B                  |
| <b>1.2.</b> | <b>Основні категорії психології та соціології.</b>   |                |                    |
| 1.2.1.      | Поняття «психіка» та її сутність. Функції психіки: відображальна, регулятивна.   | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.2.2.      | Співвідношення понять «соціальне» і «суспільне».   | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.2.3.      | Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».  | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.2.4.      | Біологічні передумови, соціальні умови та чинники психічного розвитку особистості.   | 0,8-1,2        | B                  |
| 1.2.5       | Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості.  | 1-2            | B                  |
| 1.2.6.      | Цінності та ціннісні орієнтації особистості. «Життєві стратегії».  | 1-2            | C                  |
| 1.2.7       | Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.  | 0,8-1,2        | C                  |

| №          | Найменування розділу/теми та її зміст  | Питома вага, % | Когнітивний рівень |
|------------|--|----------------|--------------------|
| <b>2</b>   | <b>Розділ 2. Історія і теорія психології та соціології</b>   | <b>14-16</b>   |                    |
| <b>2.1</b> | <b>Соціологічна та психологічна думка XIX ст.</b>  |                |                    |
| 2.1.1      | Позитивізм Огюста Конта. Концепція співвідношення суспільства та індивіда.   | 0,8-1,2        | B                  |
| 2.1.2      | Психологія натовпу Гюстава Лебона. Класифікація натовпів, характеристики натовпу.  | 0,8-1,2        | B                  |
| 2.1.3      | Теорія наслідування Габріеля Тарда. Психологічний механізм наслідування як ключ до пояснення соціальної поведінки.   | 0,8-1,2        | B                  |
| 2.1.4      | Органіцизм та еволюціонізм у теорії Герберта Спенсера.   | 0,8-1,2        | B                  |
| <b>2.2</b> | <b>Соціологічна та психологічна думка кінця XIX – початку XX ст.</b>   |                |                    |
| 2.2.1      | Інтеракціонізм. Теорія «дзеркального Я» Чарльза Хортон Кулі. Символічний інтеракціонізм Джорджа Герберта Міда. Аналіз динаміки «Я»: «I» / та «me».   | 0,8-1,2        | B                  |
| 2.2.2      | Психоаналітична теорія Зигмунда Фрейда. Вчення про сексуальність: лібідо, сублімація, витіснення. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Соціологічні аспекти психоаналізу.  | 0,8-1,2        | C                  |
| 2.2.3      | Індивідуальна психологія Альфреда Адлера. Комплекс меншовартості.  | 0,8-1,2        | B                  |
| 2.2.4      | Аналітична психологія Карла Густава Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.  | 0,8-1,2        | B                  |
| 2.2.5      | Розуміюча соціологія Макса Вебера. Теорія соціальної дії. Типи соціальної дії. Типи легітимного панування.   | 0,8-1,2        | B                  |
| 2.2.6      | Еміль Дюркгайм про суспільні норми і цінності. Поняття аномії. Проблема розрізнення нормальних і патологічних явищ. Типи самогубств.   | 0,8-1,2        | B                  |
| 2.2.7      | Теорія соціальної поведінки Вільфредо Парето. Теорія еліт. Циркуляція еліт як елемент підтримки соціальної рівноваги.  | 0,8-1,2        | B                  |
| <b>2.3</b> | <b>Психологічна та соціологічна думка другої половини XX – початку XXI ст.</b>   |                |                    |
| 2.3.1      | Дж. Морено: соціометрична революція, психодрама. Неофрейдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та необіхевіоризм (А. Бандура). Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже. | 1,5-2,5        | B                  |
| 2.3.2      | Специфіка структурно-функціональної теорії Толкотта Парсонса.  | 1,5-2,5        | B                  |

| №          | Найменування розділу/теми та її зміст  | Питома вага, % | Когнітивний рівень |
|------------|--|----------------|--------------------|
|            | Концепція соціальної дії. Соціалізація і соціальний контроль як механізми інтеграції індивіда до соціальної системи. Функціональний аналіз Роберта Мертона. Р. Мертон про соціологічні теорії середнього рівня. Феноменологічна соціологія Альфреда Шюца: поняття життєвого світу та повсякденності.   |                |                    |
| <b>3</b>   | <b>Розділ 3. Методи психології та соціології</b>   | <b>19-21</b>   |                    |
| <b>3.1</b> | <b>Планування та забезпечення якості дослідження.</b>  |                |                    |
| 3.1.1      | Наукові дослідження: різновиди (теоретичні та емпіричні; фундаментальні та прикладні; розвідувальні, описові та аналітичні; польові та лабораторні), проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.  | 0,8-1,2        | В                  |
| 3.1.2      | Програма дослідження: структура документа, основні пункти, етапи дослідження. Тлумачення, концептуалізація, операціоналізація основних понять дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.   | 1,5-2,5        | В                  |
| 3.1.3      | Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування.   | 1,5-2,5        | С                  |
| 3.1.4      | Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність. Типи валідності (змістовна, критеріальна, конструктна), валідизація. Забезпечення надійності.   | 0,8-1,2        | В                  |
| <b>3.2</b> | <b>Методи збору інформації.</b>  |                |                    |
| 3.2.1      | Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.   | 0,8-1,2        | В                  |
| 3.2.2      | Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний), планування, внутрішня і зовнішня валідність.   | 0,8-1,2        | В                  |
| 3.2.3      | Методи опитування: анкетування, інтерв'ювання. Анкетування (поштові, пресові, онлайн, експертні, індивідуальні, групові). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та різних питань. Формулювання питань і відповідей в анкеті). Інтерв'ювання (фокус-групові, глибинні, неформалізовані: історія життя, біографія, усна історія). | 1,5-2,5        | С                  |
| 3.2.4      | Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування.  | 0,8-1,2        | В                  |
| 3.2.5      | Соціометрія: особливості застосування та інструментарію (анкета, шкали), соціометричні індекси, матриці та соціограми.   | 0,8-1,2        | С                  |
| 3.2.6      | Аналіз документів. Контент-аналіз.   | 0,8-1,2        | В                  |
| <b>3.3</b> | <b>Методи аналізу емпіричних даних.</b>  |                |                    |

| №           | Найменування розділу/теми та її зміст   | Питома вага, % | Когнітивний рівень |
|-------------|---|----------------|--------------------|
| 3.3.1       | Вимірювання (за С. Стівенсом): визначення, види, рівні, шкали (номінальні, порядкові, метричні).  | 0,8-1,2        | C                  |
| 3.3.2       | Описова статистика. Міри центральної тенденції та міри варіації для шкал різних типів. Точкове та інтервальне оцінювання. Довірчий інтервал.  | 2,5-3,5        | D                  |
| 3.3.3       | Аналіз статистичного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції. Методи перевірки статистичних гіпотез.  | 1,5-2,5        | D                  |
| 3.3.4       | Лінійна регресія (парна та багатовимірна).  | 0,8-1,2        | B                  |
| <b>4</b>    | <b>Розділ 4. Прикладні аспекти психології та соціології</b>   | <b>29-31</b>   |                    |
| <b>4.1.</b> | <b>Особистість як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин.</b>  |                |                    |
| 4.1.1       | Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ: та нові медіа: інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ресоціалізації.   | 2,5-3,5        | B                  |
| 4.1.2       | Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм. Рівні девіантної поведінки: поведінка, що не є схвалюваною іншими, що осуджується іншими, морально негативні прояви і вчинки, делінквентна поведінка, злочинна поведінка, деструктивна поведінка. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху. | 3,5-4,5        | B                  |
| 4.1.3       | Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі: поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Структура ролі за В. Ядовим (когнітивна, афективна, конативна складові). Маргінальність соціальних ролей.  | 1,5-2,5        | B                  |
| 4.1.4       | Стать і гендер. Маскулінність. Фемінінність. Андрогінність. Гендерна ідентичність. Кризи гендерної ідентичності. Гендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Гендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.   | 2,5-3,5        | C                  |
| <b>4.2.</b> | <b>Особистість у життєвому та професійному просторі.</b>  |                |                    |
| 4.2.1       | Гра, навчання, праця як види діяльності. Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне вигорання. Поняття  | 2,5-3,5        | C                  |

| №          | Найменування розділу/теми та її зміст  | Питома вага, % | Когнітивний рівень |
|------------|--|----------------|--------------------|
|            | професійних криз.  |                |                    |
| 4.2.2      | Спілкування як соціально-психологічний феномен. Спілкування як обмін інформацією (комунікативна сторона спілкування). Комунікатор, реципієнт, канал передавання інформації. Комунікативні бар'єри. Спілкування як сприймання, розуміння та оцінка партнерів спілкування (перцептивна сторона спілкування). Механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, соціальна рефлексія, стереотипізація. Каузальна атрибуція. Атитюд як соціальна установка. Спілкування як взаємодія (інтерактивна сторона спілкування).                                    | 3,5-4,5        | C                  |
| 4.2.3      | Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий). Рольові конфлікти (гендерно-рольовий конфлікт, конфлікт між сімейними і професійними ролями). Стилі поведінки в конфлікті (суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування). Запобігання (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) конфліктів у різних сферах життєдіяльності. | 3,5-4,5        | C                  |
| 4.2.4      | Соціальна організація як формальна група: характеристики, структура, функції організації. Управління. Управлінська діяльність. Лідерство та керівництво. Типологія лідерства. Стилі керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.   | 2,5-3,5        | B                  |
| 4.2.5      | Характеристика і актуальні проблеми сучасної сім'ї (нестабільність шлюбу, знижування народжуваності, матеріальне неблагополуччя). Функції сім'ї (репродуктивна, економічна, виховна, господарсько-побутова, комунікативна, дозвіллева, сексуальна, рекреативна, психологічного захисту). Види сім'ї: нуклеарна та розширена сім'я; патріархальна, матріархальна, егалітарна сім'я; моногамна та полігамна сім'ї. Шлюб і шлюбні стосунки. Сімейні кризи.  | 3,5-4,5        | B                  |
| <b>5</b>   | <b>Розділ 5. Психологічні та соціологічні виміри суспільства</b>   | <b>19-21</b>   |                    |
| <b>5.1</b> | <b>Група як структурний елемент суспільства.</b>   |                |                    |
| 5.1.1      | Поняття та головні ознаки соціальної групи. Класифікація соціальних груп (великі соціальні групи, середні соціальні групи, малі соціальні групи).  | 1,5-2,5        | B                  |
| 5.1.2      | Поняття великої соціальної групи. Класифікація великих соціальних груп (соціально-класові, соціально-демографічні, соціально-етнічні, соціально-професійні та соціально-територіальні). Натопв як велика стихійна група. Основні   | 3,5-4,5        | B                  |

| №     | Найменування розділу/теми та її зміст   | Питома вага, % | Когнітивний рівень |
|-------|---|----------------|--------------------|
|       | характеристики та типологія натовпу, соціально-психологічні особливості окремих його різновидів. Етнічні групи. Форми існування етносів та основні етнічні процеси. Поняття етнічної ідентичності та свідомості.  |                |                    |
| 5.1.3 | Поняття малої групи. Класифікація малих соціальних груп (первинні / вторинні; формальні / неформальні; референтні / групи членства; квазігрупи). Структура малої групи. Динамічні процеси в малій групі. Соціально-психологічний клімат групи. Конформізм, конформна поведінка і конформність. Згуртованість. | 3,5-4,5        | С                  |
| 5.2   | <b>Соціальні та психологічні характеристики й форми організації суспільних процесів і явищ.</b>   |                |                    |
| 5.2.1 | Суспільна свідомість. Масова свідомість. Групова свідомість. Індивідуальна свідомість. Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, переконання, зараження, чутки, мода).   | 1,5-2,5        | В                  |
| 5.2.2 | Поняття соціального інституту. Основні функції та характерні ознаки. Види соціальних інститутів: економічні, політичні, релігійні, культури та соціалізації тощо.   | 2,5-3,5        | В                  |
| 5.2.3 | Соціальна стратифікація та соціальні нерівності Основні критерії соціальної стратифікації. Види нерівності (економічна, політична, правова, культурна, цифрова, мобільна та ін.).   | 1,5-2,5        | В                  |
| 5.2.4 | Соціальна мобільність: поняття, типи (вертикальна / горизонтальна); механізми, соціальні та психологічні чинники. Міграція як вид просторової мобільності: сутність, соціальні та психологічні характеристики.  | 2,5-3,5        | С                  |



**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ  
РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ІСПИТУ**

За кожну правильну відповідь з 1 по 30 тестове завдання нараховується 1 бал. На 31 завдання (творче) нараховується від 1 до 5 балів. Максимальна кількість балів за всі завдання – 35 б. Отримані тестові бали переводяться до шкали 100-200 (див. Таблиця переведення тестових балів тесту з психології до шкали 100–200). Мінімальний бал підсумкової оцінки, що дозволяє брати участь у конкурсі – 100 балів.

| Кількісні показники | Критерії оцінювання відповіді вступника  |
|---------------------|--|
| 200-170 балів       | Абітурієнт має системні, повні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати та застосовувати теорію при вирішенні нестандартних завдань, робити правильні висновки, приймати рішення. Має сформовані міцні практичні навички. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно добирати та користуватися джерелами інформації             |
| 169-130 балів       | Абітурієнт вільно володіє основними теоретичними знаннями, понятійним апаратом, відповідь характеризується достатнім рівнем компетентності. Знання абітурієнта є достатніми, він виявляє здатність встановлювати найсуттєвіші зв'язки між явищами, фактами, робити висновки та узагальнення, застосовувати вивчений матеріал. Для вирішення нестандартних завдань уміє самостійно аналізувати та застосовувати основні положення теорії із несуттєвими неточностями та робить правильні висновки |
| 129-100 балів       | Уміє застосовувати знання для виконання завдань за зразком, зміст обмежено необхідним програмним мінімумом, базовими положеннями.. Часткове володіння змістом програми. Зазнає труднощів у використанні теоретичного матеріалу при вирішенні нестандартних завдань, уміє робити окремі висновки. Відповіді на питання логічні, аргументовані, але носять репродуктивний характер і мають неточності.   |
| 99-0 балів          | Теоретичний зміст програми засвоєний фрагментарно. Абітурієнт виявляє поверхові знання. Більшість передбачених програмою питань розкрити не може, рівень знань побутовий, життєвий. Наводить аргументи і приклади тільки з власного досвіду  |

**Таблиця переведення тестових балів тесту з психології до шкали 100–200**

| <b>Тестовий бал</b> | <b>Бал за шкалою 100-200</b> |
|---------------------|------------------------------|
| 5                   | 100                          |
| 6                   | 107                          |
| 7                   | 114                          |
| 8                   | 121                          |
| 9                   | 126                          |
| 10                  | 131                          |
| 11                  | 134                          |
| 12                  | 137                          |
| 13                  | 140                          |
| 14                  | 143                          |
| 15                  | 145                          |
| 16                  | 147                          |
| 17                  | 148                          |
| 18                  | 149                          |
| 19                  | 150                          |
| 20                  | 151                          |

| <b>Тестовий бал</b> | <b>Бал за шкалою 100-200</b> |
|---------------------|------------------------------|
| 21                  | 152                          |
| 22                  | 153                          |
| 23                  | 155                          |
| 24                  | 157                          |
| 25                  | 159                          |
| 26                  | 161                          |
| 27                  | 163                          |
| 28                  | 165                          |
| 29                  | 167                          |
| 30                  | 171                          |
| 31                  | 175                          |
| 32                  | 181                          |
| 33                  | 187                          |
| 34                  | 193                          |
| 35                  | 200                          |

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розділи «Історія і теорія психології», «Методи психології», «Прикладні аспекти психології», «Психологічні виміри суспільства»

### Основна:

1. Бондарчук О. І. Експериментальна психологія: Курс лекцій. О. І. Бондарчук. К.: МАУП, 2003. 120 с. [https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ps\\_02.pdf](https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ps_02.pdf)
2. Варій М. Й. Загальна психологія: [підр.для студ. вищ. навч. закл.]. [3- те вид.]. К.: Центр учбової літ-ри, 2009. 1007 с
3. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: підручник / С. В. Васьківська. 2-ге вид. К.: Ніка-Центр, 2011. 424 с.
4. Галян О. І. Експериментальна психологія: навч. посіб. О. І. Галян. К.: Академвидав, 2012. 400 с. [https://library.udpu.edu.ua/library\\_files/439914.pdf](https://library.udpu.edu.ua/library_files/439914.pdf)
5. Гічан І. С., Гічан. О. І. Експериментальна психологія: практикум. К.: [б.в.], 2004. 180 с.
6. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. Навчальний посібник Житомир, 2005. 94 с.
7. Диференційна психологія / За загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. Підручник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 600 с.
8. Загальна психологія: [підручник для студ. вищ. навч. закладів] / [О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З.В. Огороднійчук ін.]; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. К. : Каравела , 2011. 464 с.
9. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України: до 10-річчя з дня заснування Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи / АПН України, Укр. наук.-метод. центр практ.психології і соц. роботи; упоряд. В.Г. Панок [та ін.]; наук. ред. С.Д. Максименко. К.: Шкільний світ, 2008. 256 с.
10. Іллін Є. П. Мотивація і мотиви. Тернопіль, Богдан, 2013. 511с.
11. Карапетрова О. В. Диференціальна психологія : навчально-методичний посібник / Бердянськ : БДПУ, 2014. 216 с.
12. Карпенко З. С. Експериментальна психологія: методичні рекомендації до практичного курсу. Івано-Франківськ: Плай, 2000. 76с.
13. Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції: Підготовка психолога - практика: Навч. посіб. / Т. С. Яценко, Б.Б. Іваненко, С.М. Аврамченко та ін.; За ред. Т.С. Яценко. К.: Вища шк., 2008. 342 с. [https://library.udpu.edu.ua/library\\_files/423691.pdf](https://library.udpu.edu.ua/library_files/423691.pdf)
14. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика. К.: Ніка-Центр, 2004. 400 с.
15. Кравчук С. Л. Експериментальна психологія: теорія і практика психологічного експерименту: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Л. Кравчук. К.: Київський університет, 2008. 286 с.

16. Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посібник. Київ : Центр учбов. літ., 2018. 272 с.
17. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус). Навч. посібник. К.: МАУП, 2002. 128 с. [https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ps\\_03.pdf](https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ps_03.pdf)
18. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 360 с. [https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/library/pidruchniki/psihologiya/eksperimentalna\\_psihologiya-2.html](https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/library/pidruchniki/psihologiya/eksperimentalna_psihologiya-2.html)
19. Основи практичної психології / В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева та ін.: Підручник. К.: Либідь, 1999. 536 с.
20. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології / За ред Т.І.Пашукової. К.: Т-во «Знання», 2000. 204 с.
21. Практикум з групової психокорекції : навчально-методичний посібник / укладач Н. І. Скрипник. Умань : ПП Жовтий О.О., 2016. 100 с.
22. Практикум із групової психокорекції: підручник / С.Д. Максименко, О.О. Прокоф'єва, О.В. Царькова, О.В. Кочкурова. Мелітополь: Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
23. Психокорекція: навч.-метод. посібник / Я. С. Андрушко. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
24. Психологічна корекція особистості дітей, які зазнали насильства в сім'ї: навч. посіб. / Максименко С.Д. та ін.; за ред. Максимової Н.Ю.; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г.С. Костюка. К.: Міленіум, 2011. 250 с.
25. Психологічне консультування: теорія та практика: навч.-метод. посіб. / В.Г. Панок [та ін.] ; за заг. ред. І.М. Зварича, В. Г. Панка, В.М. Радчук; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці: Рута, 2011. - 272 с.
26. Соціально-психологічна профілактика стресів та стресових розладів в учнів і студентів: навч.-метод. посіб. / Л.І. Гриценко [та ін.]; ред. В.Г. Панок, І.І. Цушко; АПН України, Укр. наук.-метод. центр практ. психології і соц. роботи. К.: Ніка-Центр, 2007.162 с.
27. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. *Модульно-рейтинговий курс: Навчальний посібник*. К: ВД «Професіонал», 2005. 656 с.
28. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: навч. посіб. Київ, 2005. 656 с. [http://shron1.chtyvo.org.ua/Tsymbaliuk\\_Ivan/Psykholohichne\\_konsultuvannia\\_ta\\_korektsiia\\_Modulnoreitynhovy\\_kurs.pdf](http://shron1.chtyvo.org.ua/Tsymbaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulnoreitynhovy_kurs.pdf)
29. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. К.: Знання Прес, 2002. 295 с.

### **Додаткова:**

1. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: навч. посібник для студ. ст. курсів психол. фак. та відділень ун-тов / О.Ф. Бондаренко; Міжнародний фонд «Відродження». Х.: Фоліо, 1996. - 237 с.
2. Васьківська С.В. Технологія консультування. К.: Главник, 2005. 96 с.
3. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства

- від знущань у сім'ї до політичного терору: Дж. Герман; пер. з англ. О. Лизак, О. Наконечна, О. Шлапак. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 416 с.
4. Каліна Н. Ф. Психотерапія: підручник / Н. Ф. Каліна. К.: Академвидав, 2010. 288 с.
  5. Корольчук М. С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Основи психології: схеми, опорні конспекти, методичні матеріали. К: Ніка-Центр, 2015. 306 с.
  6. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: навчальний посібник. К.: Ніка-Центр, 2012. 400 с.
  7. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник К.: Кондор, 2012. 576с.
  8. Панюк В.Г. Психоконсультативні стратегії діяльності практичного психолога системи освіти: навч.-метод. посіб. / В.Г. Панюк, Я.В. Чапак, Д.Д. Романовська; за наук. ред. В.Г. Панка; Укр. НМЦ практи. психології і соц. роботи НАПН України [та ін.]. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 232 с.
  9. Поліщук С. А. Психологічні практики в системі підготовки практичних психологів : навч.-метод. посібник / С. А. Поліщук. Суми: Унів. кн., 2012. 135 с.
  10. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію : навч. посібник / Ю.О. Приходько. 2-ге вид. К.: Каравела, 2010. 233 с.
  11. Психодіагностика: навчальний посібник / уклад. Ю.В. Кушнір; відп.ред. В.П. Кушнір. Донецьк: КиЦ, 2012. 346 с.
  12. Соціально-психологічна профілактика стресів та стресових розладів в учнів і студентів: навч.-метод. посіб. / Л.І. Гриценко [та ін.]; ред. В.Г. Панок, І.І. Цушко; АПН України, Укр. наук.-метод. центр практи. психології і соц. роботи. К.: Ніка-Центр, 2007. 162 с.
  13. Яценко, Т. С. Основи глибинної психокорекції : феноменологія, теорія і практика : [навч. посіб.] К. : Вища шк., 2006. 382 с.

### **Онлайн ресурси:**

1. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
2. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
3. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
4. [library.univ.kiev.ua](http://library.univ.kiev.ua) (Наукова бібліотека ім. М. Максимовича): [library.vsmu.edu.ua/](http://library.vsmu.edu.ua/)
5. Національна бібліотека України: [nbuv.gov.ua](http://nbuv.gov.ua).
6. Національна Парламентська бібліотека України: [nplu.kiev.ua](http://nplu.kiev.ua)

### **Розділи «Історія і теорія соціології», «Методи соціології», «Прикладні аспекти соціології», «Соціологічні виміри суспільства»**

1. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки: Пер. а франц. К.: Юніверс, 2004. 688 с
2. Барвінський А.О. Соціологія. Курс лекцій. Київ: ЦНЛ, 2005. 327 с.
3. Вербець В.В. Соціологія : навч. посіб. / В. В. Вербець, О. А. Субот, Т. А.

- Христюк. К. : КОНДОР, 2009. 550 с.
4. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві за ред. Ю.І. Саєнка. Київ : ВАІТЕ, 2007. 143 с.
  5. Головатий М.Ф. Соціологія політики: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: МАУП, 2003. 504 с.
  6. Дворецька Г.В. Соціологія: навч. посіб. Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". К.: КНЕУ, 2013. 428 с.
  7. Демків О.Б. Соціологія права і дев'яятої поведінки. Навч. посіб. - Л.: ВЦ ЛНУ, 2007. 124 с.
  8. Димитрова Л.М. Соціологія управління та організації: Навч. посіб. К.: Ліра-К, 2005. 152 с.
  9. Дороніна М.С. Соціологія (візуалізація основних положень): навч. посіб. / М.С. Дороніна, Л.О. Сасіна. Харків: ХНЕУ, 2011. 171 с.
  10. Захарченко Н., Погорілий О. Історія соціології (від Античності до початку ХХ ст.). К.: Либідь, 1993. 336 с.
  11. Злобіна О. Тихонович В. Суспільна криза і життєві стратегії особистості. К.: Стило, 2001. 238 с.
  12. Катаев С.Л. Сучасне українське суспільство; Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 200 с.
  13. Коваліско Н.В. Основи соціальної стратифікації: Навч. посіб. Л.: Магнолія, 2007. 328 с.
  14. Козловець Є.А. Соціологія: Словник термінів і понять. К.: Кондор, 2006. 372 с.
  15. Конфліктологія та медіація: навч. посібник / уклад. В.І.Докаш. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2018. 248с.
  16. Култаєва М.Д. Європейська теоретична соціологія ХХ-ХХІ століття: навч. посіб. / М.Д. Култаєва, О.І. Навроцький, І.І. Шеремет. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2013. 371 с.
  17. Купрій Т.Г. Соціологія освіти: навч. посіб. / Т.Г. Купрій; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ: Логос, 2014. 303 с.
  18. Курчаба Т. Соціологія : навч.-метод. посібник. Львів: ПП Сорока Т. Б., 2015. 183 с.
  19. Кутуєв П. Концепції розвитку та модернізації в соціологічному дискурсі: Еволюція дослідницьких програм. К.: Сталь, 2006. 500 с.
  20. Леш С. Соціологія постмодернізму / Пер. з англ. Ю. Олійник. Л.: Кальварія, 2003. 344 с.
  21. Лисиця Н. М., Белікова Ю. В. Соціологія реклами : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 208 с.
  22. Літовченко Б. В. Гуманізація менеджменту у глобальному середовищі : монографія. Дніпро : ЛІРА, 2017. 268 с.
  23. Лобанова А.С. Робота з підлітками-девіантами: соціологічний та психологічний аспекти : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / А.С. Лобанова, Л.В. Калашнікова ; Криворіз. держ. пед. ун-т, Чорномор. нац. ун-т ім. П. Могили. Київ : Каравела, 2017. 468 с.
  24. Осовський В.Л. Соціологія громадської думки: Навч. посіб. К.: Вид. дім "Стило"; ПЦ "Фоліант", 2005. 186 с.

25. Паніна Н. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. - К.: Ін-т соціології НАН України, 2007. 320 с.
26. Піча В.М. Соціологія: загальний курс : навч. посібник. Київ: Каравелла, 1999. 247 с.
27. Примуш М.В. Загальна соціологія : навч. посібник. Київ:Професіонал, 2004. 590 с.
28. Рікер П. Ідеологія та утопія: Пер. з англ. К.: Дух і літера, 2006. 360 с.
29. Сірій Є.В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посібник. Вид. 3-тє, випр. і доп. Київ: Атіка, 2009. 491 с.
30. Соціальні структури і особистість: дослідження Мелвіна Л. Кона і його співпрацівників / Пер. з англ. за наук. ред. В. Хмелька. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська Академія", 2007. 559 с.
31. Соціологічні та політологічні студії : підруч. для студентів вищ. закл. освіти / за ред. д-ра соціол. наук, проф. А.С. Лобанової ; Криворіз. держ. пед. ун-т. Київ : Каравела, 2018. 519 с.
32. Соціологія : підручник / за ред. В.Г. Городяненка. 3-тє вид., перероб., допов. Київ : Академія, 2008. 542 с.
33. Соціологія масової комунікації : навч. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 248 с.
34. Соціологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. / [авт.: В.І. Волович, М.І. Горлач, В.Г. Кремень та ін.]. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 808 с.
35. Степаненко В.П. Громадянське суспільство: дискурси і практики. Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. 420 с.
36. Сучасні теорії в конфліктології: Навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2008. 72 с.
37. Хміль Ф. І. Управління персоналом : підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ : Академвидав, 2006. 488 с.
38. Шаповал М. Загальна соціологія. Вид. 3-тє. Київ: Укр. центр духовної культури, 1996. 367 с.
39. Щербина В.М. Образи інформаційного суспільства: Соціологічний вимір культури. К.: Ін-т соц. та культ. зв'язків ім. св. Княгині Ольги, 2005. 248 с.
40. Юрій М. Ф. Соціологія : підручник. Київ : Кондор, 2009. 287 с.
41. Юрій М.Ф. Соціокультурний світ України. К.: Кондор, 2008. 794 с.
42. Яремчук С.С. Соціологія: навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: Рута, 2015. 239 с.
43. Allison R., & Risman B.J. (2013). A double standard for "hooking up": How far have we come toward gender equality? *Social Science Research*, 42(5), 1191-1206.
44. Baxter L.A. Interpersonal communication as dialogue: A response to the Social Approaches Forum // *Communication Theory*. 1992. № 2. Pp. 330-336.
45. Beck U. Beyond Class and Nation: Reframing Social Unequality in a Globalizing World. *British Journal of Sociology*. 2007. Vol. 58. № 4. Pp.679-705.
46. James W.Vander Zanden. *Sociology. The Core. Second edition* / James W.Vander Zanden. Ohio State University, 1990. 574 pp.
47. Ritzer G. *The Macdonaldization of Society*. University of Mariland: Sage, 2013. 312 pp.

48. Urry J. *Sociology beyond Societies. Mobilities for the twenty-first century.* London and New York: Routledge, 2000. 273 pp.